

Parla del sud i ho fa des del sud, amb aquella ineludible consciència “de parlar refugiat, de somni exiliat”, però sense perdre l’esperança en el futur. ‘Del Sud. El País Valencià al ritme dels Obrint Pas’ recompon el trencaclosques de la nostra història recent prenent com a excusa les peripècies vitals d’un dels grups musicals més emblemàtics dels darrers temps.

Des del sud

Cal saber d’on venim per a esbrinar cap a on anem. Tòpic, però cert. Per això no és superflu un llibre que repassa la història del País Valencià de quinze anys ençà. I per què no es pot amenitzar el relat dels fets utilitzant com a fil conductor Obrint Pas, un grup que ha volgut comprometre’s, des de bon començament, amb la història de la seua terra a través de la militància política i de l’activisme cultural, tot sense deixar de banda allò que saben fer més bé: bona música i bones cançons. *Del Sud. El País Valencià al ritme dels Obrint Pas* és un llibre, en paraules dels autors, a cavall entre el reportatge periodístic i l’assaig literari, un llibre que es pot llegir sense ser fan d’Obrint Pas i que, per als qui sí que ho són (i d’aquests n’hi ha molts), resultarà una lectura absorbent fins a l’última ratlla.

La gestació. Els artífexs en són dos joves periodistes que també procedeixen *del sud*, Antoni Rubio i Hèctor Sanjuan, tots dos seguidors declarats de la banda de Benimaclet. Però quin és el ressort que mou dos fans, dos amics, a embarcar-se en l’aventura d’un projecte periodístic i literari d’aquesta envergadura, tenint en compte que és el primer? “Alguna vegada havíem parlat de la possibilitat de fer un llibre plegats, però mai de manera seriosa”, explica Hèctor. “La idea la va proposar Rubio una nit a Ca Revolta. Havíem anat a un concert d’Orxata Sound System i, de sobte,

en veure Xavi Sarrià que era per allà, Rubio va demanar per què no fer una biografia d’Obrint Pas. I jo li vaig respondre que perfecte, però que anàrem un pas més lluny i escriguérem també sobre tot el que els envolta.”

Així va ser que decidiren posar-se a treballar de valent. Parlaren amb Xavi Sarrià i concertaren una primera entrevista amb el sociòleg i músic Rafa Xambó. Era el mes de juny de l’any passat i, tot i que no ho sabien, els esperava un any de feina. Escriure a dues mans no és tasca senzilla i ells n’eren conscients, però s’esqueien certes circumstàncies que, definitivament, contribuïren a facilitar-los les coses. “Treballem a la mateixa secció al diari i hem escrit temes conjuntament més d’una vegada. Coneixem tant els nostres errors com les nostres virtuts”, diu Hèctor. La tècnica era la següent: un escrivia sobre un tema, que normalment s’assignava d’acord amb l’interès de cadascú, i passava el text a l’altre, que hi feia les correccions o retocs que considerara oportuns. Llavors retornava al primer, que el revisava un cop més. “Era com un partit de tennis”, sintetitza Hèctor.

Segons Antoni, “la clau ha estat la comunió d’idees i la forma de treballar, que és relativament similar. Tenim estils personals, però quan els combinem no hi ha estridències. També ha estat, sobretot, una qüestió de respecte mutu. No hem hagut d’assistir a cap lluita d’egos, perquè, al capdavant, som amics i ara podem afirmar que el llibre és de

tots dos al cinquanta per cent”. Antoni i Hèctor són els pares de la criatura, de la qual se senten molt orgullosos, però també de qui n’és el padri, el periodista Vicent Patal, director de Vilaweb, que els ha escrit el pròleg i els ha ofert suport incondicional des del principi. Diu Hèctor que “per a nosaltres, l’orientació de Vicent, que coneixem de fa temps, ha estat molt important. Ens va posar en contacte amb Agnès Rotger i Pere Tió, d’Edicions Mina. Mentre dinàvem un dia al mas de Cinctorres on Obrint Pas preparaven *Benvinguts al paradís*, ens van demanar a qui havíem previst d’encomanar el pròleg. Quan responguérem que pensàvem en Patal, els va semblar fantàstic i no se’n va parlar més”.

Els periodistes Antoni Rubió i Hèctor Sanjuan han escrit el llibre *Del Sud, El País Valencià al ritme dels Obrint Pas*.

Els periodistes i els músics. Els qui tenen el plaer de conèixer (el plaer, i no el privilegi, que, ben segur, a ells no els agradaria aquesta paraula perquè, encara que siguem estrelles, sí, estrelles, no en dispensen, de privilegis, i continuen essent tan humils com quan el seu públic eren els alumnes del Benlliure) els Obrint Pas, quedaran sorpresos, i corpesos, de llegir la descripció que en fan els autors, especialment de Xavi Sarrià: "És, essencialment, una persona senzilla i tranquil·la; no resulta gens estrany de trobar-se'l pel seu estimat barri de Benimaclet, passejant pels carrers d'aquest antic poble engolit pel cap i casal, comprant al supermercat, prenent un poliol ben fumejant al Glop o enraonant i fent-se una canya amb

els amics al Terra. [...] Té molta més presència física del que sembla quan el veus damunt l'escenari. De fet, sobrepassa el metre vuitanta de llarg, una talaia des d'on albira el món amb uns ulls curiosos i miops que tenen tendència a camuflar-se vergonyosos rere les ulleres de pasta negra." Un mirall no l'hauria reflectit amb més fidelitat.

Una admiració que ha anat creixent a mesura que es desenvolupava el llibre i que, alhora, ha crescut també per l'altra banda, per la dels músics. Com relata novament Hèctor, "al·lucinaven amb nosaltres i nosaltres amb ells. Ens preguntaren pel secret de l'escriptura, una acció per a nosaltres tan senzilla com encadenar una paraula amb la següent, i nosaltres els demanàrem la

fórmula per a fer cançons, i Xavi ens la va mostrar anant a buscar la guitarra i construint en un moment la melodia de 'La Flama'". Sens dubte, el llibre ha estat possible gràcies a l'excel·lent relació que van establir i que els va permetre de superar les complicacions que Antoni exposa: "Són nou, més els dos que ja no hi són, més tota la gent que desfila pel llibre. Damunt els vam ensopegar en plena efervescència: quan no tenien una gira per Alemanya, tenien l'enregistrament del disc als Ports. Però vèiem clar que volíem fer un treball rigorós i, per tant, ens calien les seues declaracions i contrastar tota la informació amb ells."

Apunta Hèctor que, "malgrat tot, han estat sempre disposats a ajudar-nos. Ens

JORGE CENCILLO

Obrint Pas, un grup que tomba barreres i que arriba a un públic molt ampli i heterogeni.

van obrir les portes de sa casa, ens van prestar fotos antigues, fins i tot ens van posar en contacte amb molta gent del seu entorn. Per a mi, la veritat, el més complicat va ser lligar les dues històries, la del País Valencià i la d'Obrint Pas. Estem acostumats a contar els fets, és la nostra feina quotidiana al diari. Però em preocupava com vertebrar-los al voltant de la història del grup. Al final, sembla que ha anat bé, no?" I tant, perquè tots dos relats s'imbriquen amb naturalitat en un tot coherent i unitari, com coherent i unitari és l'estil i el llenguatge, fins al punt que Obrint Pas deixen de ser una excusa per a construir la història, i la història no sembla un afegit a la trajectòria del grup.

"No hem volgut fer una biografia –aclareix Antoni– perquè encara són joves i tenen un llarg camí per recórrer. Hi haurà temps per a escriure retrospectives i biografies. El llibre entra en la seua història, però, per damunt de tot, pretén oferir una visió del sud. Una visió que hem volgut fer a través d'Obrint Pas perquè han tombat barreres: la idiomàtica, perquè els escolta gent que no entén el català; la musical, perquè han barrejat estils i instruments; la política, perquè també tenen seguidors que no són simpatitzants de

l'esquerra independentista. Són ells com podrien ser uns altres, perquè hi ha molta gent que hi deixa la pell, per la música en valencià, però Obrint Pas tenen un punt especial, perquè encapçalen tot el moviment actual i són un bon exemple d'allò que poden fer tres xics des d'una ciutat com València on, si no mires els cartells, igualment podria ser Valladolid."

La satisfacció de la feina ben feta. Parles amb ells i, pel to de veu, detectes que estan contents. També traspuja felicitat el seu blog a Vilaweb, com el d'Obrint Pas citat extensament al final del llibre. Des d'allà (<http://blocs.mesvilaweb.cat/delsud>) en fan el seguiment a partir del moment mateix de la publicació el 16 de novembre passat. És lògic, és el seu primer llibre, té una bona acollida i el seu blog ja ha superat les mil visites. Què més poden demanar? Satisfacció és una de les paraules que exhalen, en més d'una ocasió, els seus llavis, per la feina ben feta i per les experiències acumulades al llarg d'aquest any i escaig immergits al projecte.

"Va ser genial quan aconseguíem d'entrevistar Lluís Llach després de l'últim concert que va oferir al Palau de Congressos de València. Ens vam

poder colar gràcies al seu mànager, Andreas Klaus. Llach ens va rebre en una cambra petita mentre sopava i ens va atendre de meravella", evoca Hèctor. Tampoc no estalvien elogis a les altres persones que hi han col·laborat de bon grat, com Titot, a qui van enxampar desprevingut a l'aplec del Puig, Feliu Ventura, que els va regalar dues hores de conversa al Terra, Rafa Xambó, a qui, segons ells, "li manllevàrem temps i idees sense cap vergonya", Miquel Gil, Manolo Miralles, Salvador Cardús, i un llarg etcètera. "Allò que més m'ha agradat de fer aquest llibre –confessa Antoni– és que quan, en un futur, els meus fills posen els discs d'Obrint Pas per recordar els lluitadors del passat, jo podré dir que els vaig conèixer i que són unes excel·lents persones, tant ells com tots els qui ens han ajudat."

I ara? "Ara hem de veure com respira", respon Antoni. És el moment de fer-ne promoció; són a punt de tancar algunes presentacions i, tocant ferro, esperar que el llibre gaudirà d'una bona difusió. Si tot va bé, en un futur, no descarten d'emprendre un nou viatge tots dos plegats. Tant de bo i que tinguem molta sort.

Cristina Simón